

Beslutningsforslag nr. **B 150**

Folketinget 2016-17

Fremsat den 20. april 2017 af udenrigsministeren (Anders Samuelsen)

Forslag til folketingsbeslutning

om et dansk militært bidrag til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Baltikum og Polen

Folketinget meddeler sit samtykke til, at et dansk militært bidrag stilles til rådighed for NATOs fremskudte tilstedeværelse i Baltikum og Polen. Beslutningen om etablering af

NATOs fremskudte tilstedeværelse blev truffet på NATO-topmødet i juli 2016.

Bemærkninger til forslaget

I. Under NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016 besluttede stats- og regeringscheferne at etablere en fremskudt tilstedeværelse (*enhanced forward presence*, eFP) i de baltiske lande og Polen som en del af Alliancens styrkede afskrækkelses- og forsvarsprofil. Den fremskudte tilstedeværelse består af en multinational bataljon i hvert af de baltiske lande og Polen, som er anført af en rammenation. Den fremskudte tilstedeværelse vil utvetydigt demonstrere NATO-landenes alliancesolidaritet og understrege viljen til at beskytte NATOs befolkning og territorium mod enhver aggression, idet et angreb på NATOs fremskudte tilstedeværelse vil udgøre en aggression mod flere allierede. Det har været vurderet nødvendigt at etablere den fremskudte tilstedeværelse i lyset af den usikkerhed, som er afstedkommet af bl.a. Ruslands ulovlige annektering af Krim-halvøen, handlinger i Østukraine samt udviklingen i det generelt mere komplekse sikkerhedsbillede, som Alliancen står overfor mod øst. Således har særligt de baltiske lande og Polen oplevet en stigende militær aktivitet i deres østlige nærområde. Den fremskudte tilstedeværelse er en defensiv og proportionel reaktion på dette mere komplekse sikkerhedsbillede i regionen. Samtidig med tiltagene i de baltiske lande og Polen, udvikles der en skræddersyet fremskudt tilstedeværelse i Rumænien på Alliancens sydøstlige grænse.

Regeringen ønsker, at Danmark skal bidrage til troværdigheden af NATOs artikel 5 i Washington-traktaten og sende et klart signal om alliancesolidaritet. Som følge heraf ønsker regeringen at indgå i den fremskudte tilstedeværelse med et bidrag i Estland, hvor Storbritannien er rammenation.

II. Den fremskudte tilstedeværelse vil samlet bestå af en multinational bataljonskampgruppe på ca. 1.000 personer i hvert af de baltiske lande og Polen. Bataljonerne vil blive anført af en rammenation, der vil have fast tilstedeværelse. Øvrige landes bidrag vil kunne indgå på rotationsbasis.

Det samlede danske bidrag vil bestå af op til ca. 200 personer i form af en enhed af kompagnistørrelse med nødvendige støttefunktioner, som udsendes til den britisk-ledede bataljonskampgruppe i Estland for en periode på ca. 12 måneder fra omkring årsskiftet 2017/2018. Der er ikke truffet beslutning om forlængelse eller fornyet udsendelse, idet dette kan blive relevant på et senere tidspunkt, jf. afsnit VI. Hertil skal bemærkes, at der i NATO på nuværende tidspunkt ikke er taget stilling til spørgsmålet om varigheden af den fremskudte tilstedeværelse, men der er forventning om en flerårig tilstedeværelse. Forud for udsendelsen og som en del af styrkebidraget vil op til ca. ti stabsofficerer blive udsendt til Estland til det britiske og estiske hovedkvarter. Derudover vil der i forbindelse med etablering og hjemtagning af bidragene være behov for midlertidig udsendelse til styrkebidraget af yderligere personer til udpakning, opstilling og klargøring samt nedtagning af faciliteter m.v., herunder etablering af kommunikationsforbindelser. Ved udsendelsen af det danske styrkebidrag vil den øverstkommanderende danske stabsofficer, den såkaldte *red card holder*, få til opgave at sikre, at indsættelsen af det danske styrkebidrag sker

i overensstemmelse med Folketingets samtykke. Cyberkapaciteter vil endvidere kunne indgå i det danske militære bidrag.

Det danske styrkebidrag udsendes med henblik på at demonstrere alliancesolidaritet med Danmarks allierede i de baltiske lande og Polen og dermed bidrage til en troværdig afskrækkelses- og forsvarsprofil for NATO som helhed. Opstillingen af de multinationale bataljonskampgrupper muliggør, at NATO vil være i stand til at reagere hurtigt, såfremt en konflikteskalering måtte opstå.

Under tilstedeværelsen skal det danske styrkebidrag, inden for rammerne af NATOs direktiver og retningslinjer, gennemføre aktiviteter som led i den fremskudte tilstedeværelse, herunder indgå i trænings- og øvelsesaktiviteter i koordination med de respektive rammenationer og på tværs af modtagenerationerne. Forud for udsendelsen af det danske bidrag vil Frankrig udsende en tilsvarende enhed som Danmark til bataljonskampgruppen i perioden fra april til december 2017.

Den samlede danske enhed vil i overensstemmelse med NATOs strategiske direktiv blive udsendt som en kampklar formation, der i krisesituationer kan sættes på højt beredskab.

Det danske bidrag vil i forbindelse med udsendelsen være tillagt beføjelser i henhold til adgangen til udvidet selvforvar af egne og allierede styrker.

Det danske styrkebidrag vil være under operativ kontrol af NATOs øverstkommanderende i Europa, der samtidig gives bemyndigelse til – såfremt det af hensyn til den samlede opgaveløsning måtte findes formålstjenstligt – at delegerer operativ kontrol til chefen for den britisk-ledede bataljonskampgruppe i Estland. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando i hele udsendelsesperioden.

III. Det folkeretlige grundlag for det danske militære bidrag er et samtykke fra de baltiske lande og Polen.

Under NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016 besluttede stats- og regeringscheferne, herunder fra de baltiske lande og Polen, enstemmigt etableringen af den fremskudte tilstedeværelse. Såfremt der opstår en situation, hvor de baltiske lande eller Polen bliver udsat for væbnet angreb, er der i henhold til FN-pagtens artikel 51 en adgang til individuelt og kollektivt selvforsvar. FN-pagtens artikel 51 vil derfor være det folkeretlige grundlag for et dansk militært bidrags adgang til at anvende magt i kollektivt selvforsvar af de baltiske lande og Polen.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten. NATOs statusaftale (SOFA) finder anvendelse for det danske bidrag.

IV. Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har oplyst, at der under de aktuelle sikkerhedspolitiske vilkår ingen direkte militær trussel ses at være mod et dansk landmilitært bidrag til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Estland. Rusland ser dog med stor mistro på NATOs optræden i Østersøen, sær-

ligt permanent tilstedeværelse af styrker og infrastruktur, senest NATOs beslutning om fremskudt tilstedeværelse i de baltiske lande og i Polen. Det er vurderingen, at et stigende antal militære styrker, der opererer tæt på grænseområdet mellem Polen, de baltiske lande og Rusland, øger risikoen for, at misforståelser og fejlkalkulationer kan føre til eskalierende situationer.

Truslen for spionage og cyberkriminalitet mod et dansk styrkebidrag indsat i rammen af fremskudt tilstedeværelse vurderes at være MEGET HØJ. FE vurderer, at truslen fra chikane og intimideringskampagner mod et dansk styrkebidrag vil være HØJ. FE har endvidere oplyst, at truslen for russisk udnyttelse af et dansk bidrag i påvirkningskampagner rettet mod de russisksprogede mindretal i Baltikum vil være HØJ. FE vurderer endelig, at truslen for russisk udnyttelse af et dansk styrkebidrag i påvirkningskampagner, rettet mod et vestligt publikum, vil være MIDDEL.

V. Den fremskudte tilstedeværelse er en defensiv og proportionel reaktion på et komplekst sikkerhedsbillede i Central- og Østeuropa. Det kan dog ikke udelukkes, at der opstår behov for anvendelse af militære magtmidler i overensstemmelse med mandatet til udvidet selvforsvar. På baggrund af mandatet til udvidet selvforsvar samt bevæggrunden og omstændighederne, der knytter sig til etableringen af

NATOs fremskudte tilstedeværelse, forelægges sagen for Folketinget med henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2. Folketinget anmodes om at meddele sit samtykke til, at et dansk styrkebidrag indgår i den fremskudte tilstedeværelse, som beskrevet ovenfor i afsnit I og II.

Såfremt et medlemsland i NATO-alliancen får krænket sin territoriale integritet, og Det Nordatlantiske Råd på den baggrund beslutter, at der er tale om en artikel-5 situation i medfør af Washington-traktaten, vil Folketinget blive inddraget på ny.

VI. Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i forhold til de i afsnit I og II beskrevne opgaver, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

VII. Meromkostninger forbundet med det samlede danske bidrag til NATOs fremskudte tilstedeværelse for en periode på 12 måneder, jf. ovenfor, anslås at vil beløbe sig til i alt ca. 140 mio. kr. Alle meromkostninger forbundet med udsendelsen afholdes inden for Forsvarets samlede ramme.